

Söötmisskorraldus farmis

Sven Tammoja

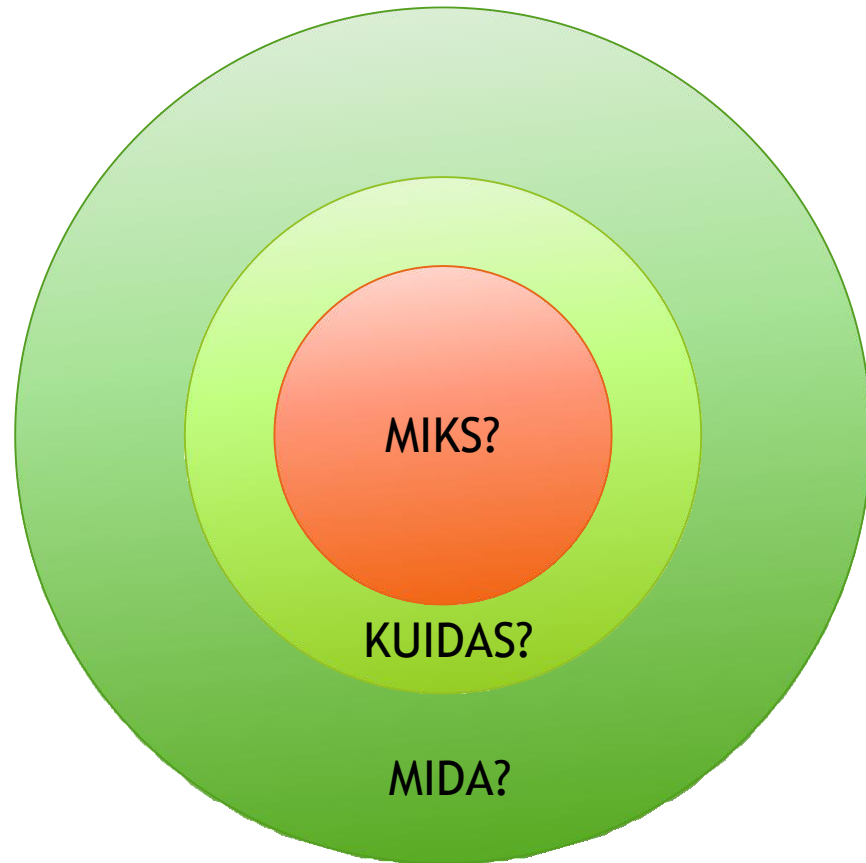
Woltevis OÜ

- karjahalduslahendused

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

WolteVis

Organisatsiooni mission ja visioon

Nende siht on:

- ▶ inspireerida töötajaid ja juhte andmaks endast iga päev parim
- ▶ selgitada sidusrühmadele, miks organisatsioon eksisteerib
- ▶ lahendada konflikte organisatsiooni arenguküsimustes

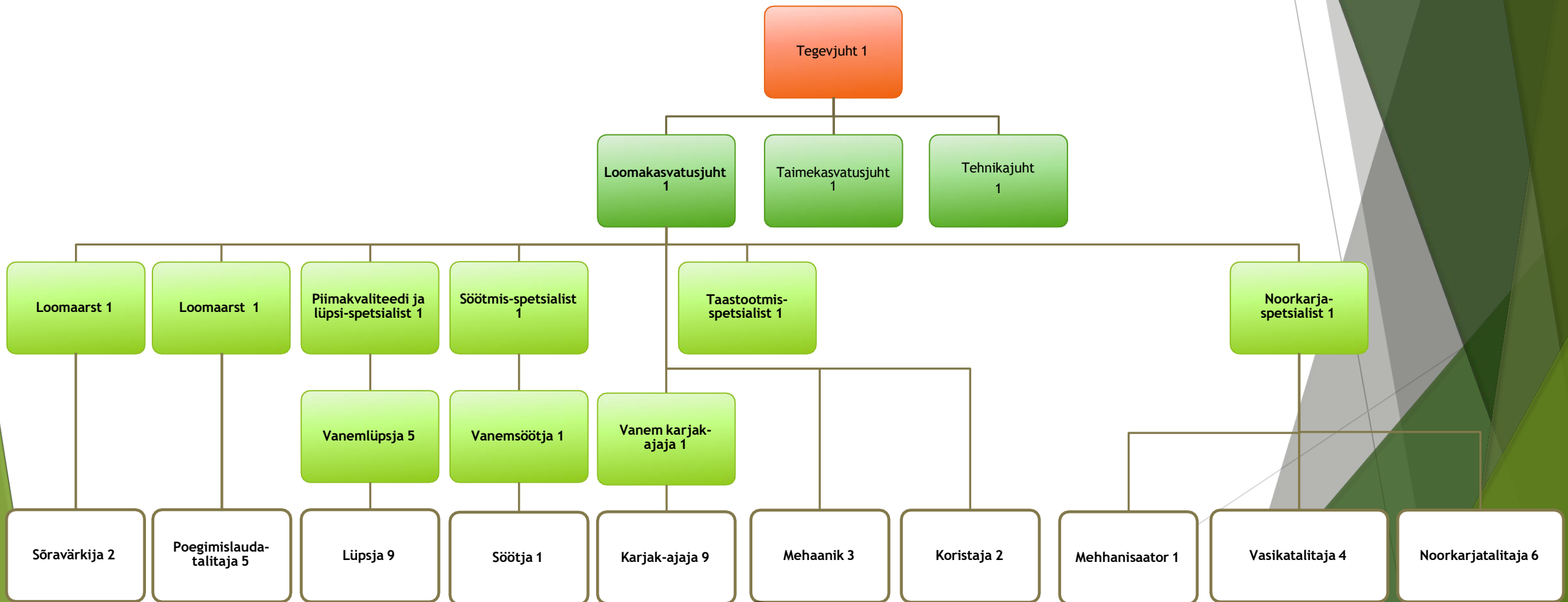
Organisatsiooni missioon on kokkuvõte organisatsiooni sihist ja olulistest eesmärkidest ehk organisatsiooni eksisteerimise põhjus.

Visioon annab ülevaate, mida pikemas perspektiivis saavutada püütakse ning millist mõju avaldab organisatsioon erinevatele keskkondadele. Visioon võib ajas muutuda, missioon võiks püsida muutumatuna.

Organisatsioon

- ▶ Kreeka keelest tulenev sõna "organisatsioon" tähendab kooskõlaliseks tervikuks vajalikku korrapärastatust.
- ▶ Organisatsiooniks nimetatakse inimgruppi, **kes töötab ühiste eesmärkide saavutamise nimel** ja on loonud määratletava omavaheliste suhete struktuuri (R. Alas).
- ▶ Organisatsioon on kindla inimrühma terviklikult korraldatud ühendus, mis võimu ja eestvedamise mõjutusel tegevusi kooskõlastades püüab saavutada ühist eesmärki (R. Üksvärav).

Liini-organisatsiooni struktuur

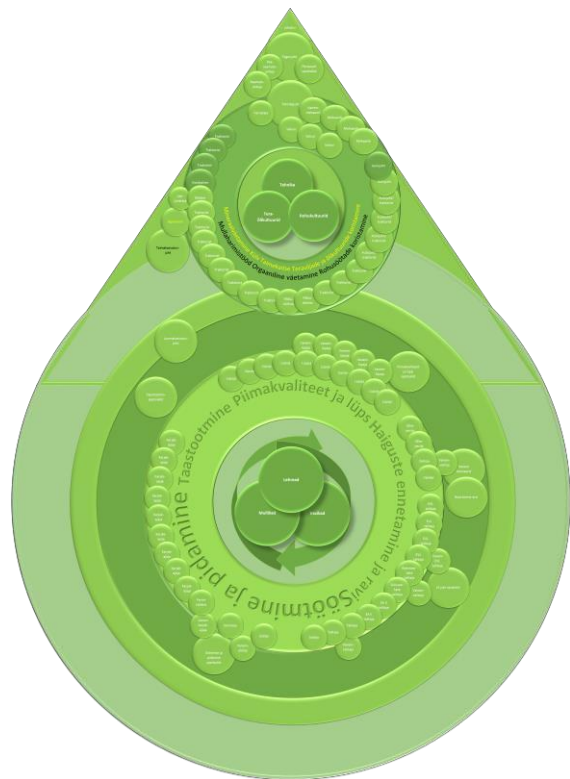

Struktuur

Struktuur on määratlevate elementide (osade, olemuste, faktorite, liikmete, sammude jne) ja nende omavahelistest seostest koosnev kindlapiiriline raamistik, kus iga element on füüsiliselt või funktsionaalselt seotud teiste elementidega ja nende omavahelised seosed on kas muutumatud või aeglaselt ning osaliselt muudetavad.

- ▶ Jaotage ettevõtte või osakond näiteks tootmisüksuste, valdkondade vms alusel
- ▶ Määrake igale jaotisele vastutav spetsialist defineerides sellega vastutusala
- ▶ Rakendage vastavat struktuuri karjahaldustarkvaras, tööarvutites jne (miks mitte osaliselt või ka täielikult raamatupidamises)
- ▶ Struktureerige meeskond vastavalt jaotusele ning määratlege alluvussuhted ning kommunikatsioonikanalid

Kombineeritud organisatsiooni struktuur

Aus

Siiras

Tolerantne

Avameelne

Abivalmis

Viisakas

Karjahalduse definitsioon

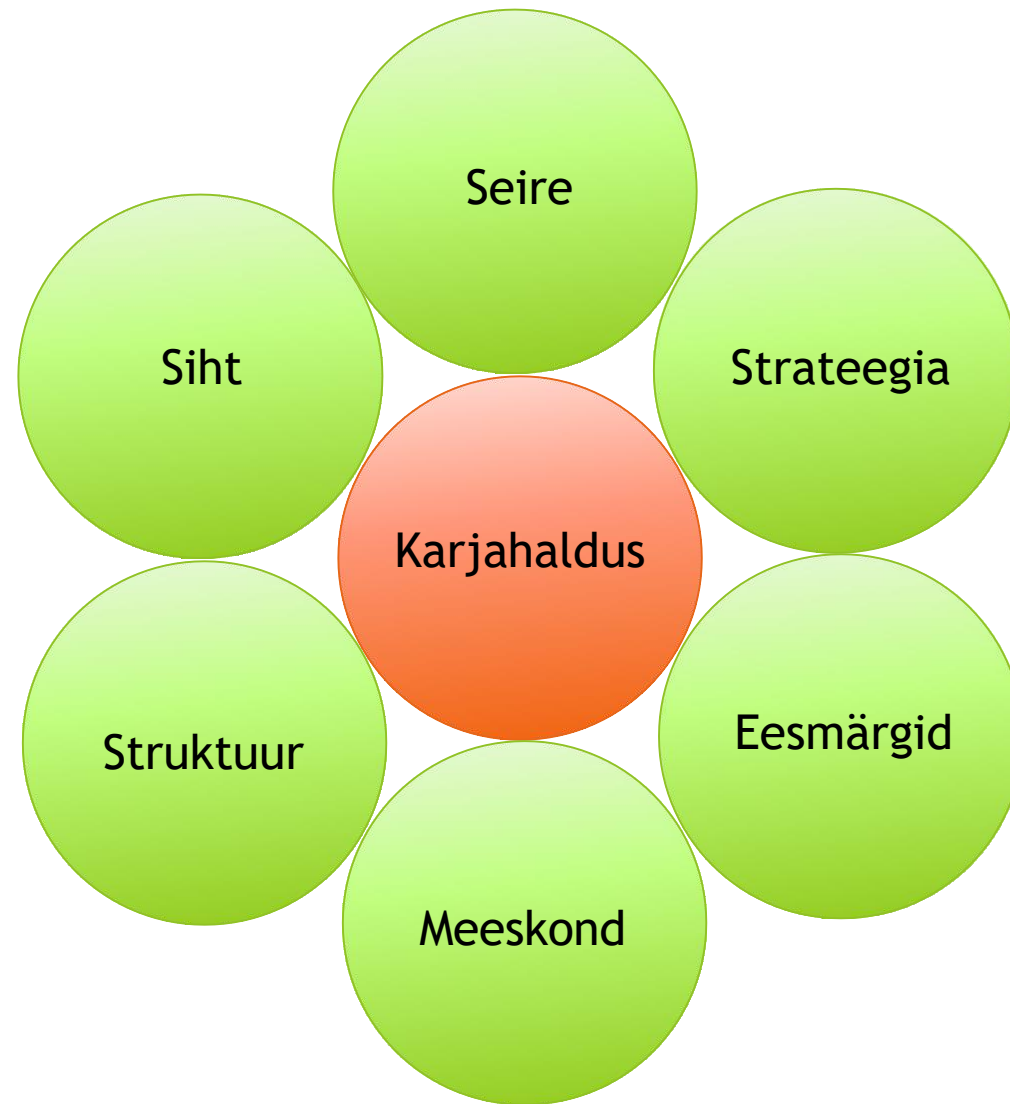
- ▶ Piimakarja haldus on piimafarmi personali kavakindel täitev ja korraldav tegevus püstitatud eesmärkide saavutamiseks ja sihtpunkti jõudmiseks.

Võib liigitada valdkondadeks:

- ▶ Taastootmine ja väljaminek
- ▶ **Söötmine** ja pidamine
- ▶ Piimakvaliteet ja lüps
- ▶ Haiguste ennetamine ja ravi

Nurgakivid

Eesmärgi definitsioon

- ▶ Eesmärk - see, mille poole püütakse, mida tahetakse saavutada (EKI)

Siht (*goal*) ja eesmärk (*objective*)

Eesmärkideta on võimatu sihile jõuda ning eesmärgid, millel puudub siht viivad sageli valesse sihtpunkti.

Siht - põhjus ja sihtpunkti kirjeldus, millele pingutus on suunatud.

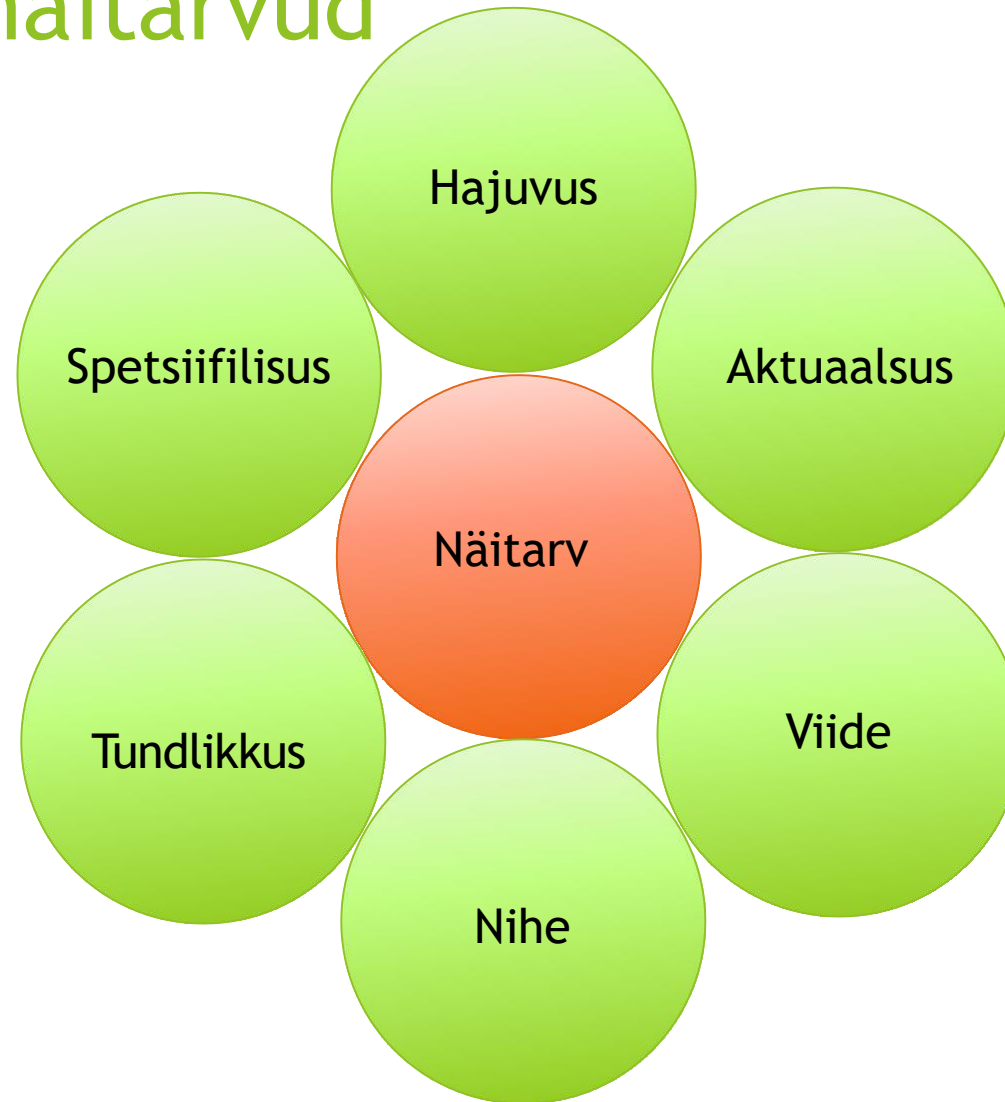
Piiritlemata, pikaajaline, sageli mittemõõdetavad väärtused

Eesmärk - kokkulepitud, piiritletud ja mõõdetav väärtus, mis kinnitab või kummutab sihtpunkti suunas liikumist.

Eesmärk

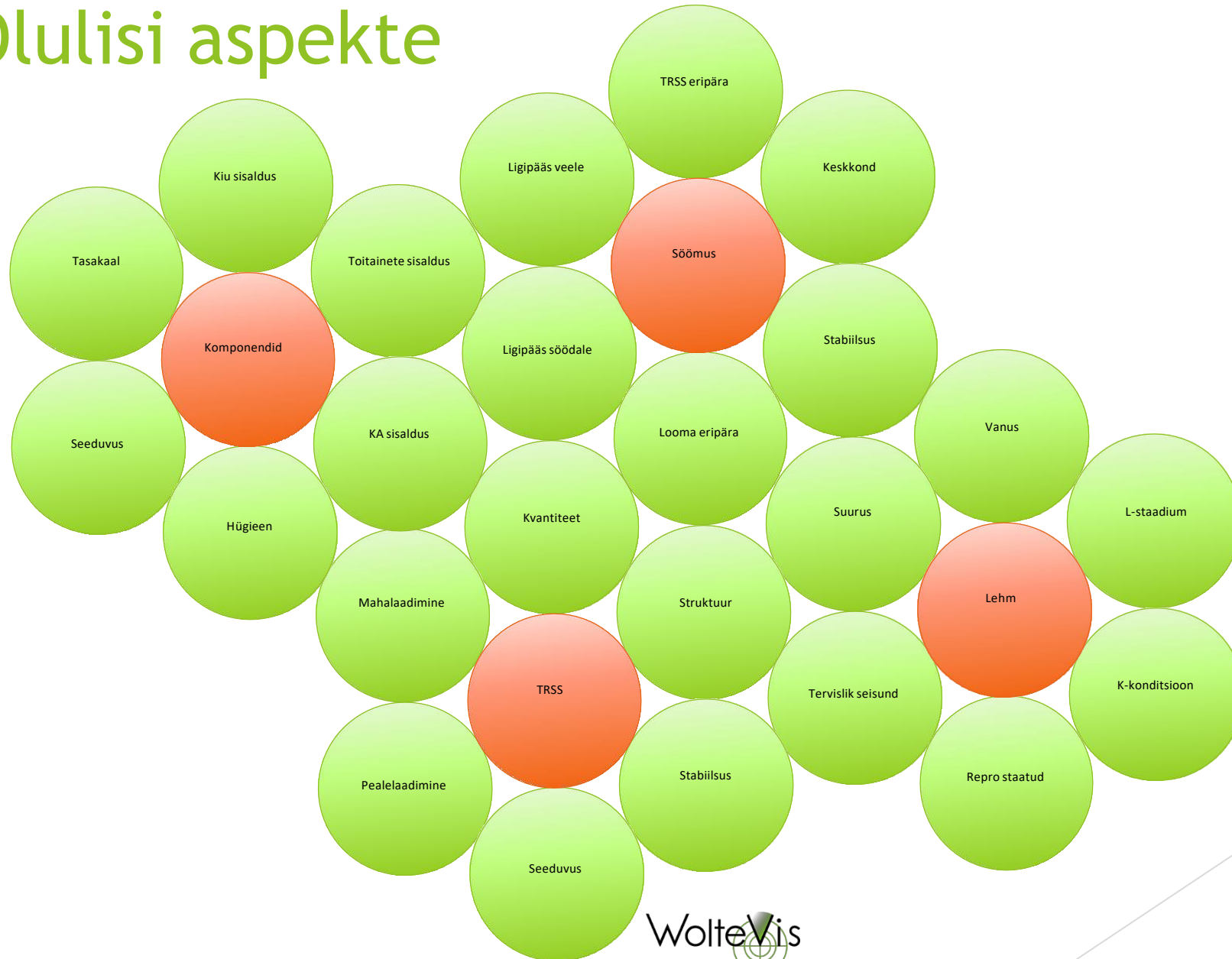
Eesmärgid ja näitarvud

Näitarvu kriitiline hindamine valimisel

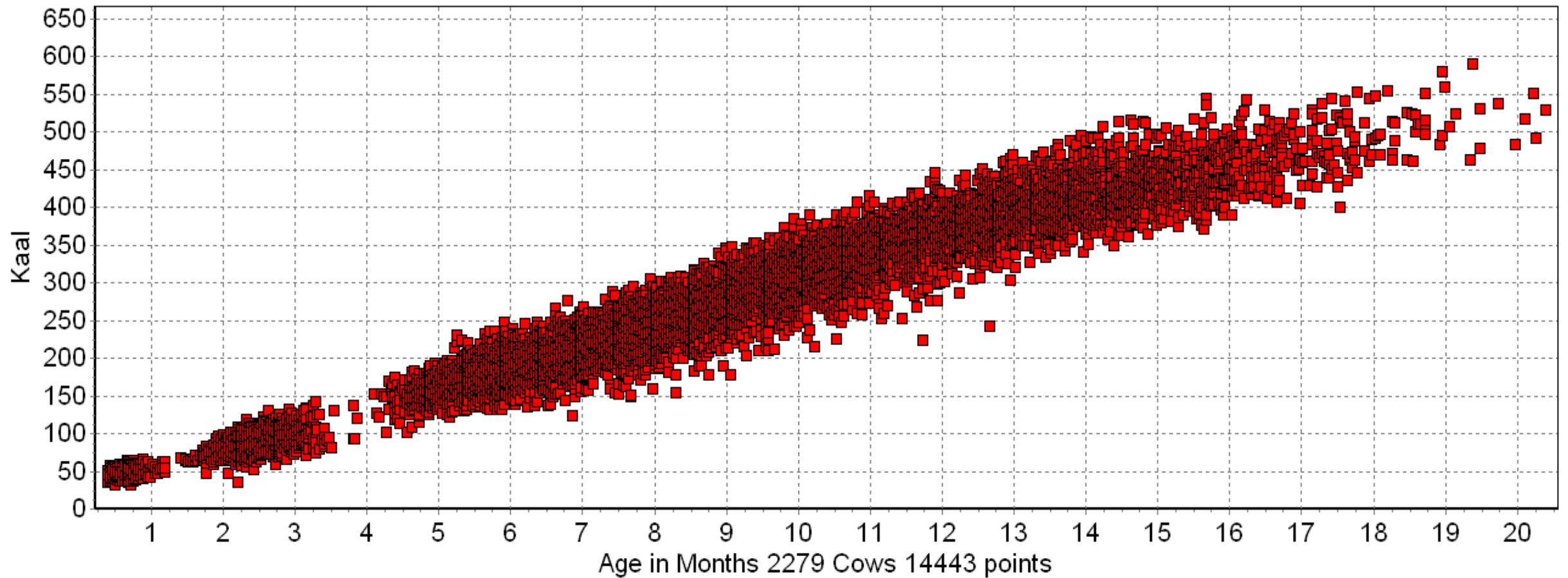
- ▶ Näitarv peab olema kooskõlas sihiga
- ▶ Näitarv peab olema vastavuses sihtgrupiga, kellele seda kuvatakse
- ▶ Olukorra paranemisel/halvenemisel peab näitarv suunale ka viitama
- ▶ Näitarv peab muutust peegeldama võimalikult koheselt
- ▶ Näitarv peab olema sobilik erinevate loomagruppide ja mõjutegurite hindamisel
- ▶ Näitarvu eesmärk peaks olema peasjalikult parandada, mitte karistada

Olulisi aspekte

Noorkarja söötmissprogramm

16/05/18 Näidis1
EPLIT FOR LACT=0

Noorkarja söötmissvaldkonna siht

Tagamaks piimaveiste heaolu ning ettevõtte edu, töötades efektiivselt selle nimel, et noorloomade:

- ▶ toitainetatarve on kaetud ja loomade seedetrakti tervis on mõistlike investeeringute juures tagatud
- ▶ kasv tiinestaval seemendusel ja poegimisel on edukaks poegimiseks ja algavaks laktatsiooniks piisav

lüpsame esimese laktatsiooni lehmadel rohkelt kõrgekvaliteedilist piima!

Noorkarja söötmissstrateegia

1.Noorkari

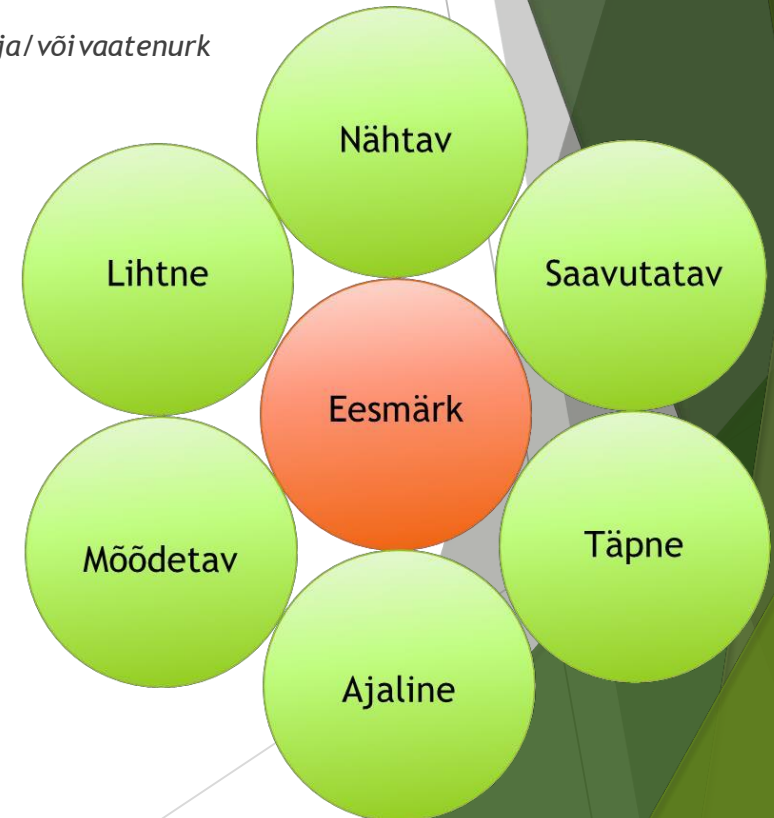
1.1 Söötmissstrateegia - *kaugeima eesmärgi saavutamiseks koostatud tegevusplaan, nüke, muster, positsioon ja/võivaatenurk*

Eesmärgid:

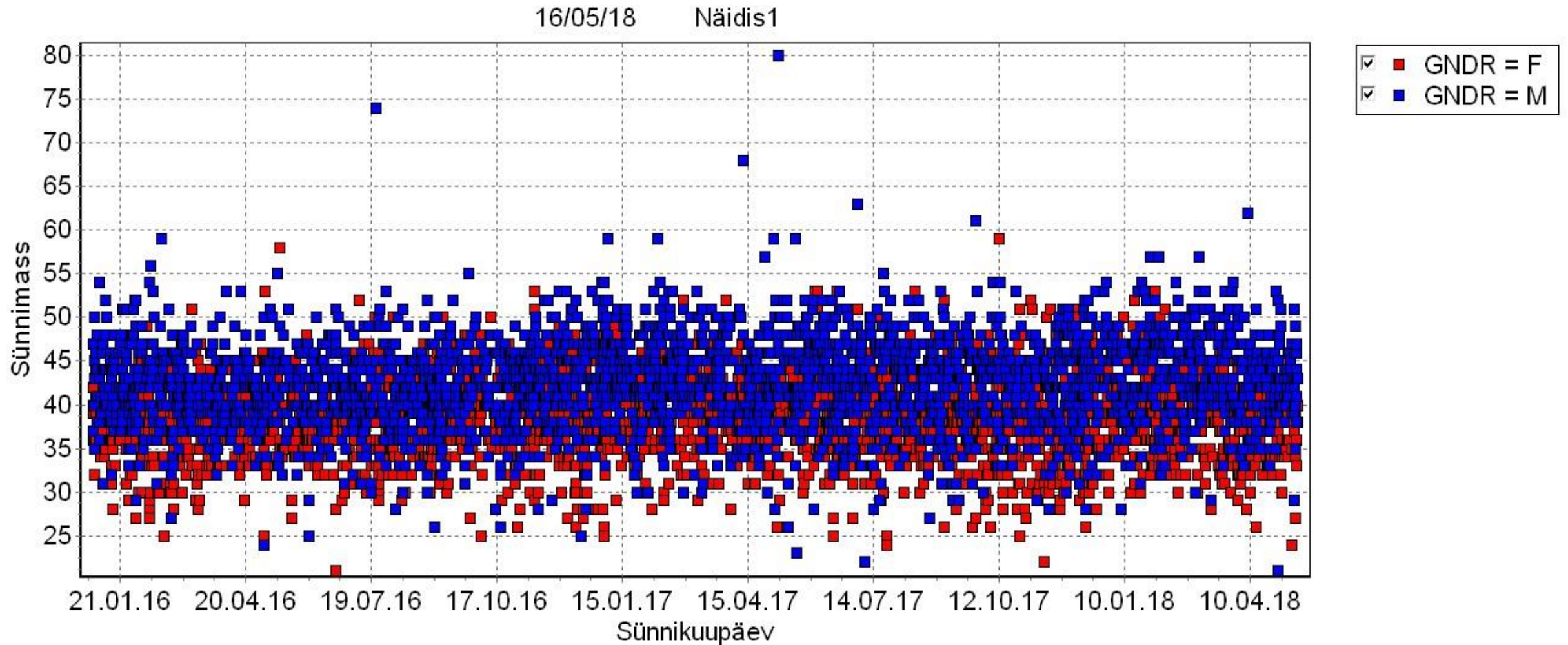
- ▶ Investeeringud söödale noorlooma kohta on x€/kuus
- ▶ Turjakõrgus esmasseemendusel 95 protsendil indiviididest vahemikus 127-130cm
- ▶ Kehamass esmaspoegimisel 95 protsendil indiviididest on 85-90 % täiskasvanud looma kehamassist
- ▶ Esmaspoegimisvanus 95 protsendil indiviididest on 24 kuud.

Kriitilised edufaktorid:

- ▶ Keskmine piimavasika kuivaine söömus kg/päevas
- ▶ Keskmine piimavasikate ööpäevane massi-iive kg/päevas
- ▶ Keskmine võõrutusvasika kuivaine söömus kg/päevas
- ▶ Keskmine noorloomade ööpäevane massi-iive kg/päevas

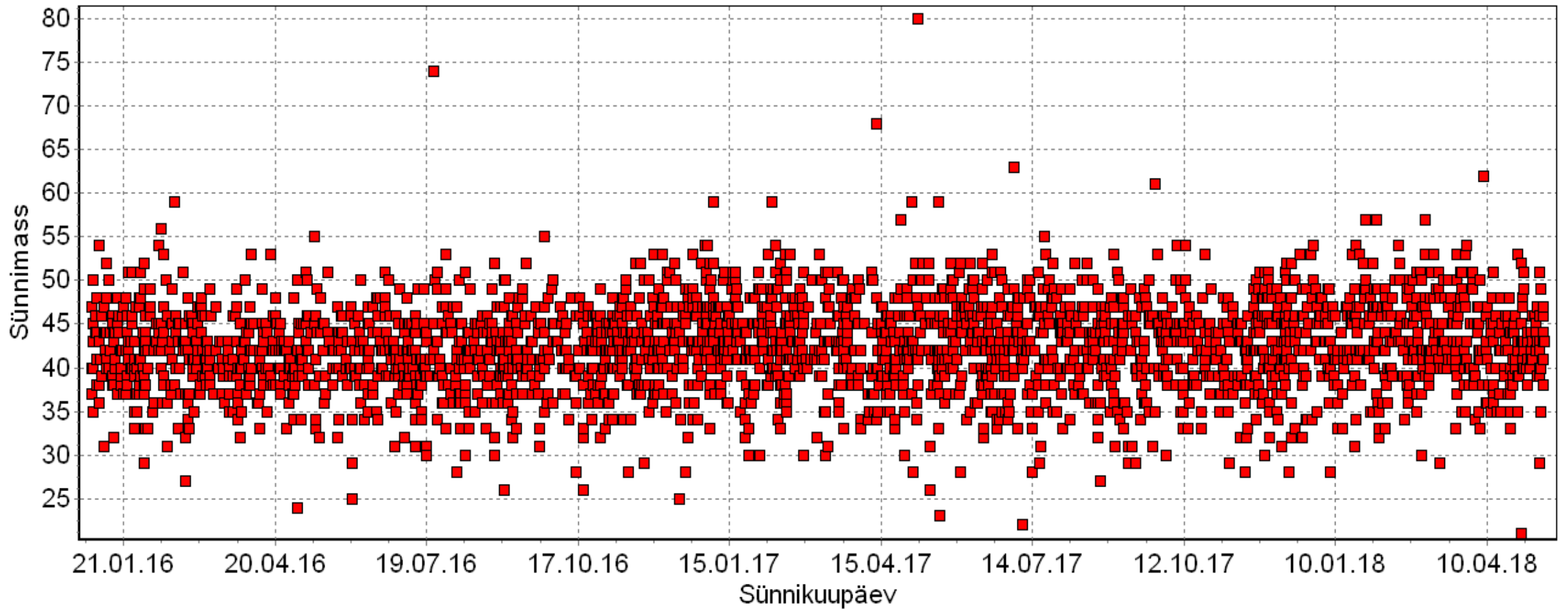

Lehmikute ja pullikute sünnimassi erinevus

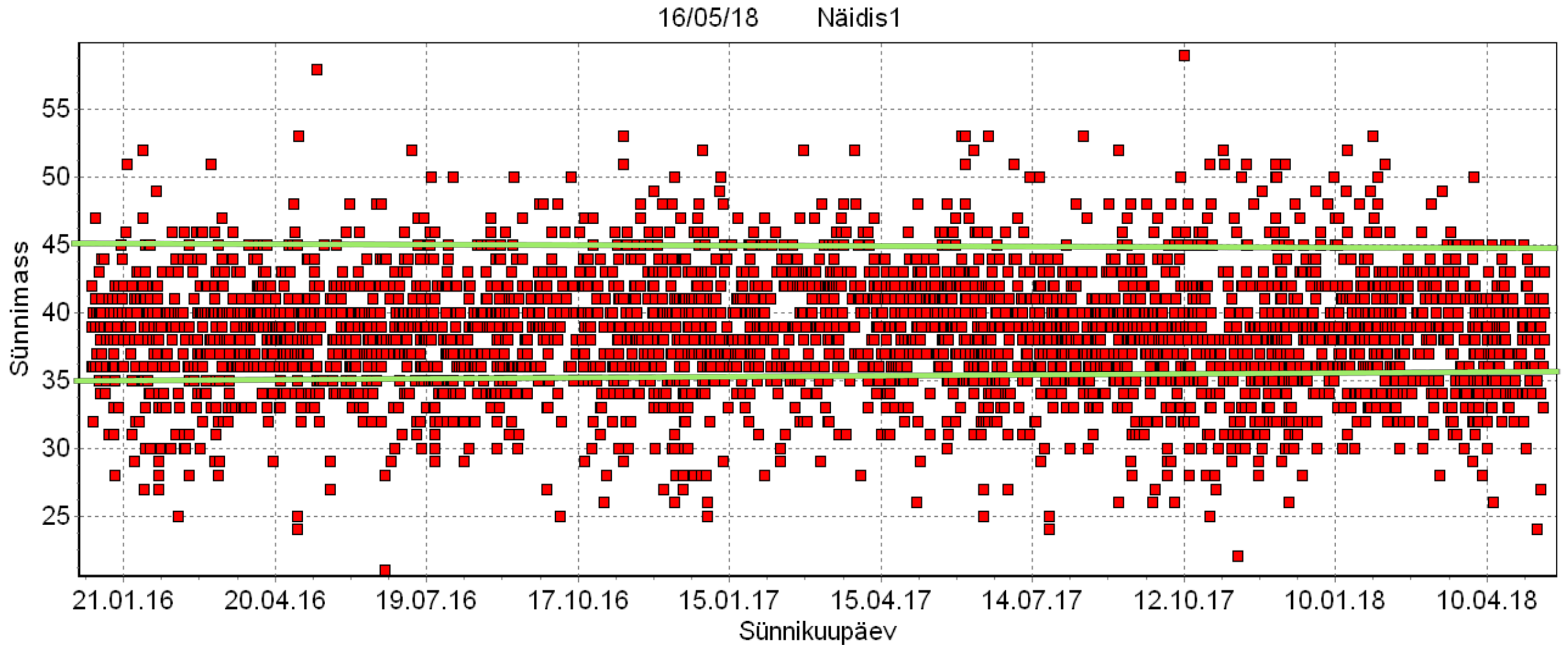

Pullikute sünnimass

16/05/18 Nädis1

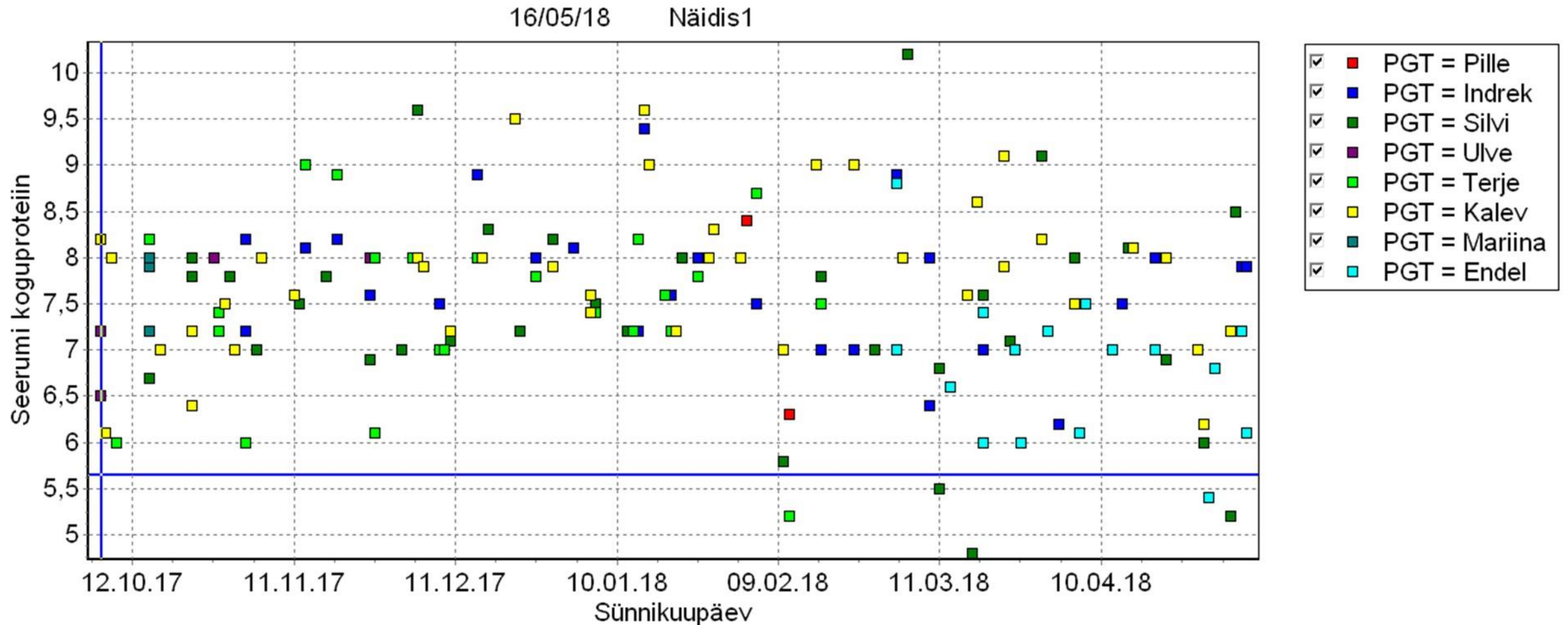
Lehmikute sünnimassi varieeruvus

Vasikate vereseerumi koguproteiin sünnikuupäevade ja talitajate lõikes

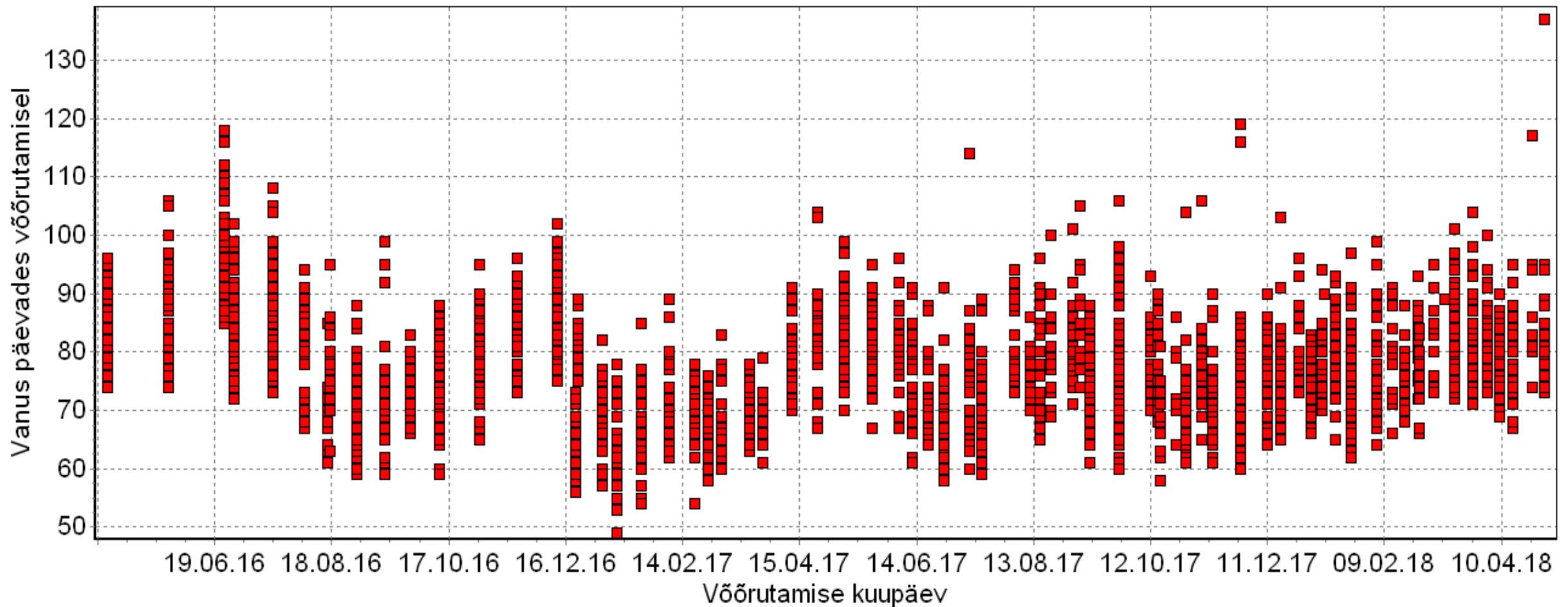
Vasikate vereseerumi koguproteiin talitajate lõikes

By PGT	%	Arv	Av	SKP
Pille	1	2	7,4	
Indrek	19	28	7,8	
Silvi	22	33	7,4	
Ulve	3	4	7,4	
Terje	16	24	7,5	
Kalev	27	40	7,8	
Mariina	2	3	7,7	
Endel	11	16	6,8	
Kokku	100	150	7,5	

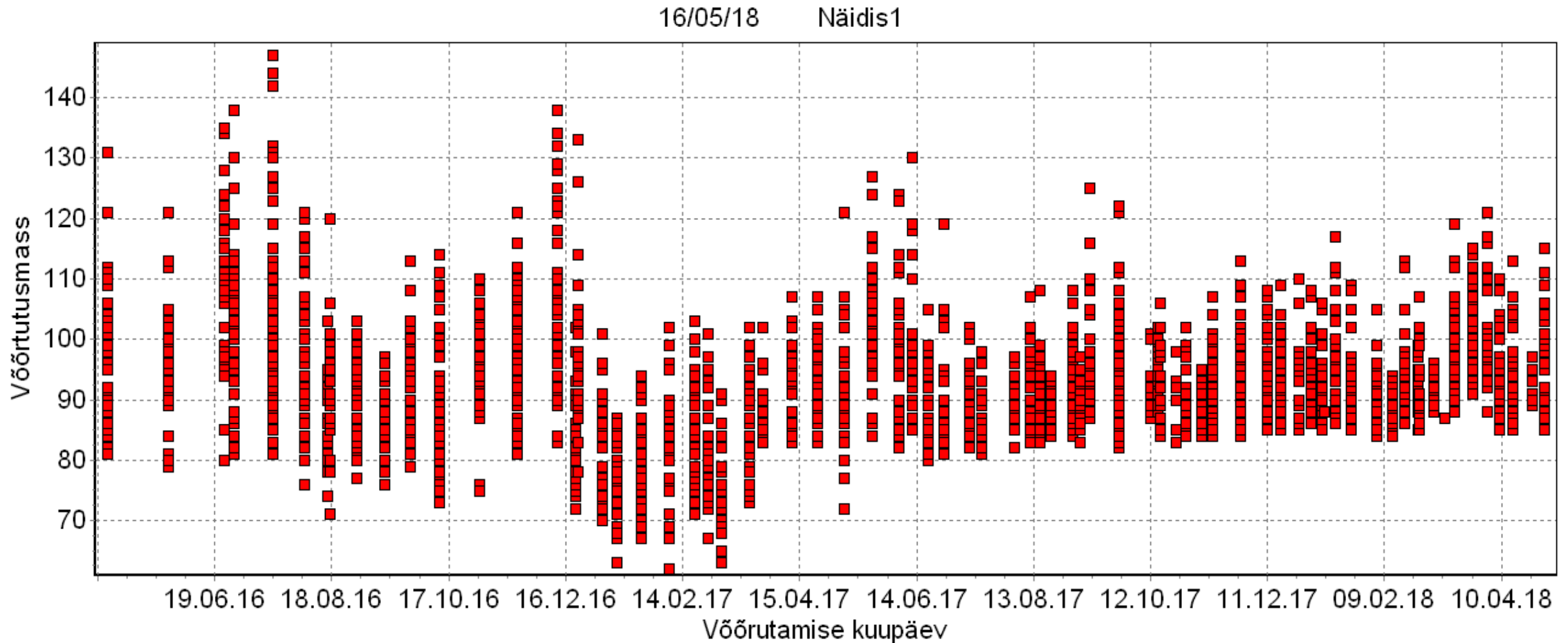

Vasikate võõrutusvanuse varieerumine

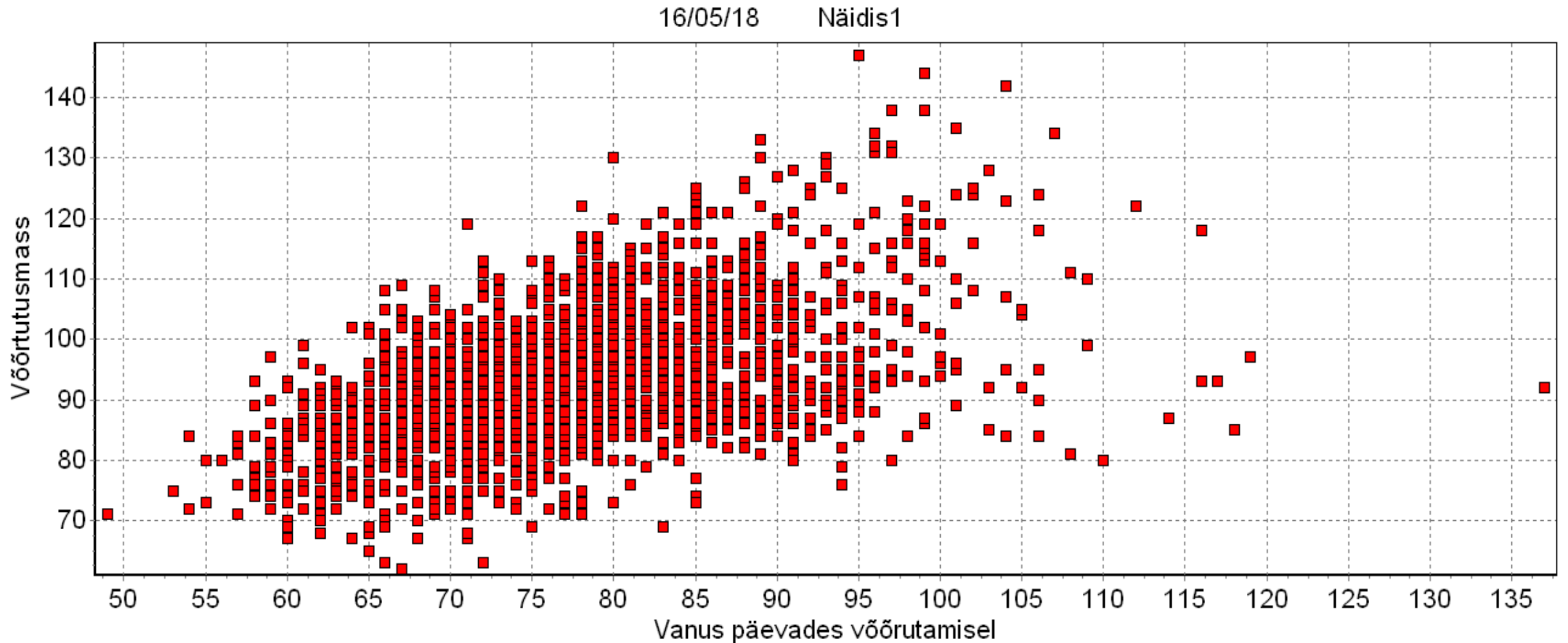
16/05/18 Näidis1

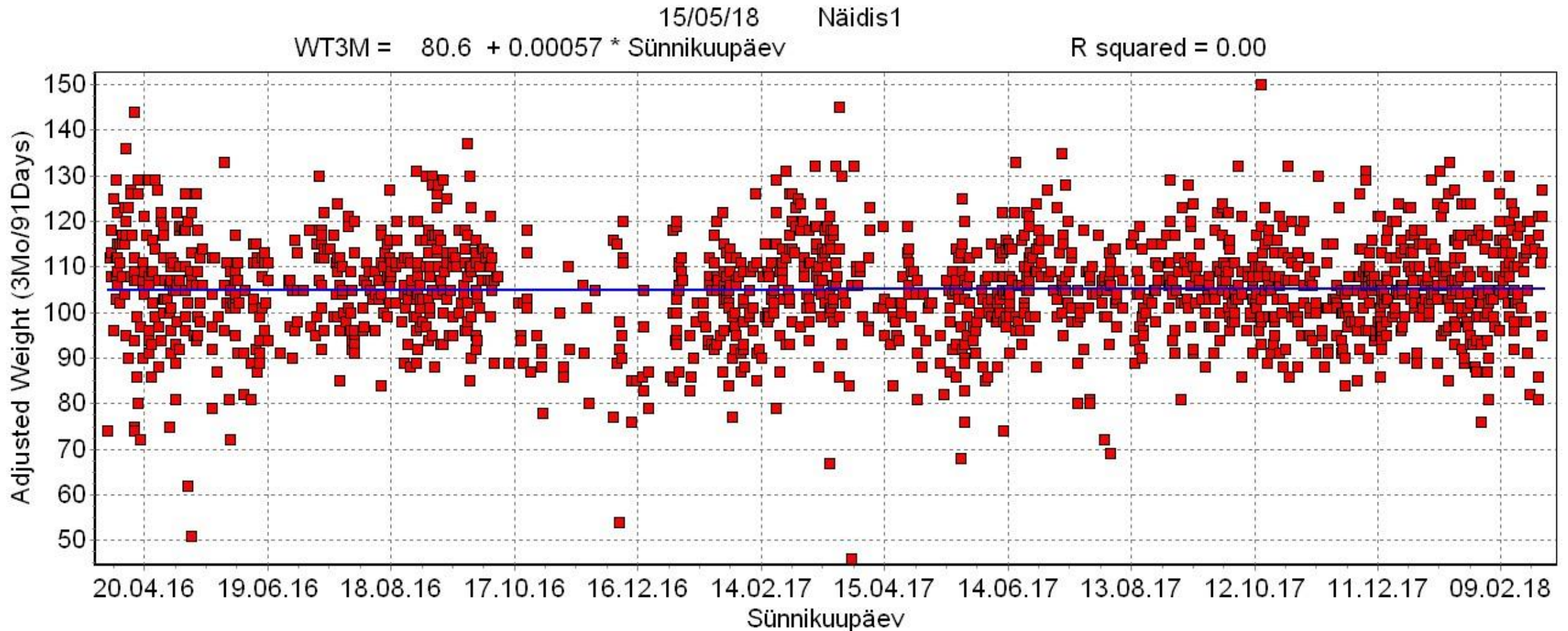
Vasikate võõrutusmassi varieerumine

Vasikate võõrutusmass võõrutusvanuse lõikes

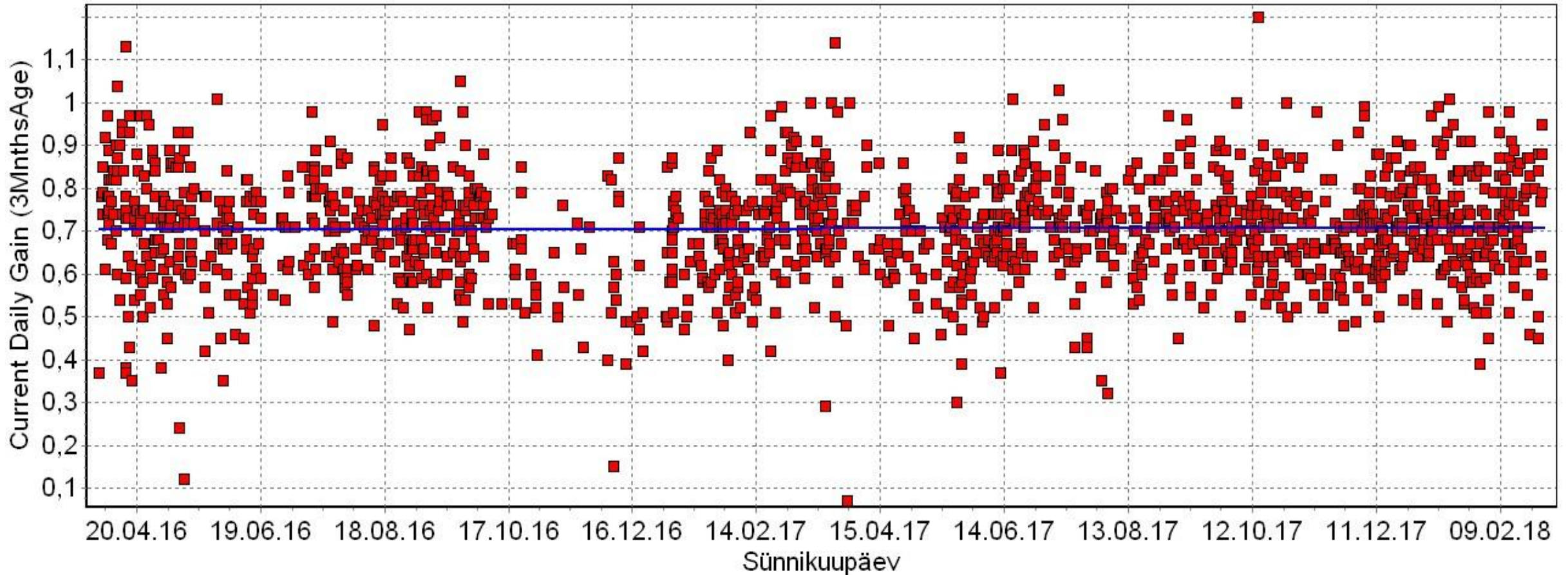
Vasikate vanuse suhtes korrigeeritud võõrutusmass

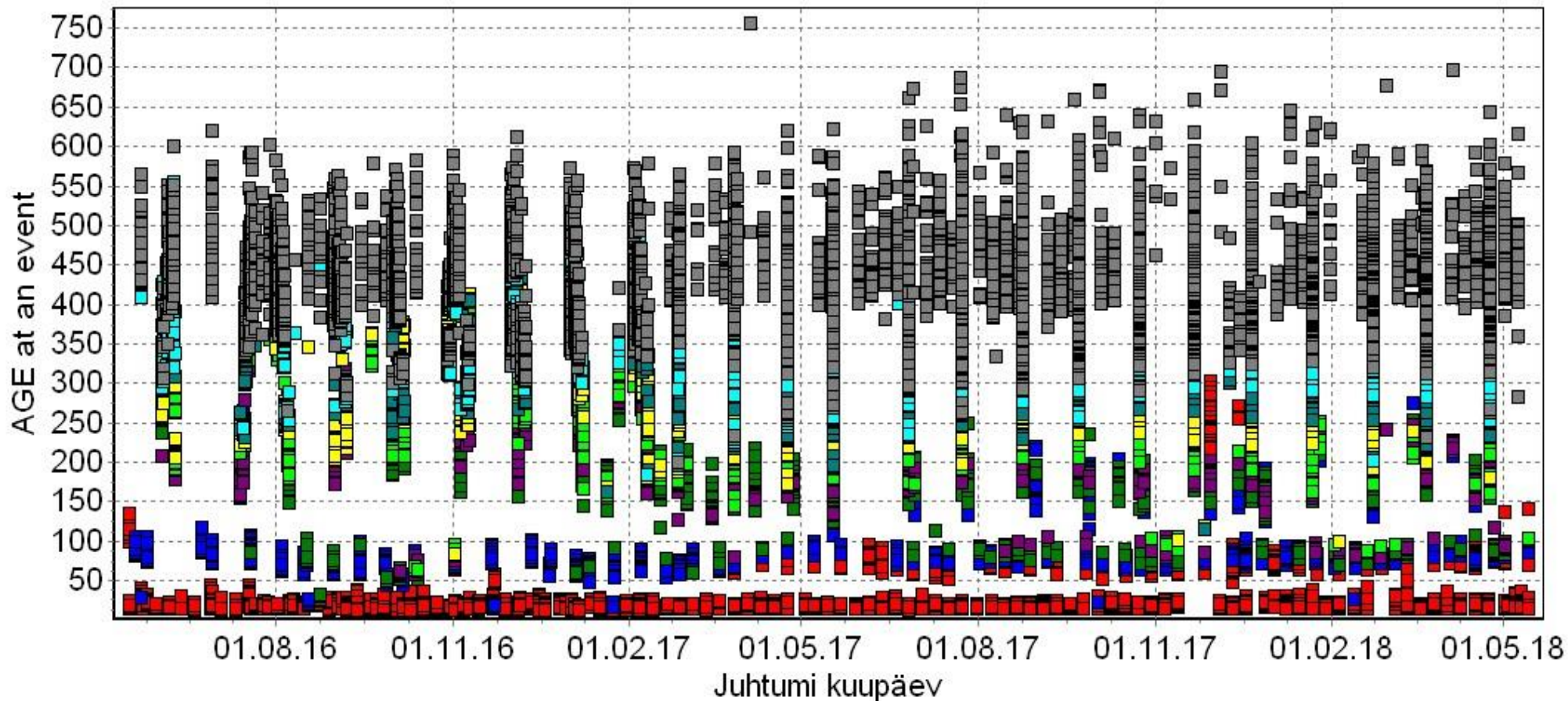
Vasikate vanuse suhtes korrigeeritud massi-iibed

15/05/18 Näidis1
 CDG3 = 0.2 + 0.000011 * Sünnikuupäev R squared = 0.00

Noorloomade kaalumine vanuse ja juhtumi kuupäeva lõikes

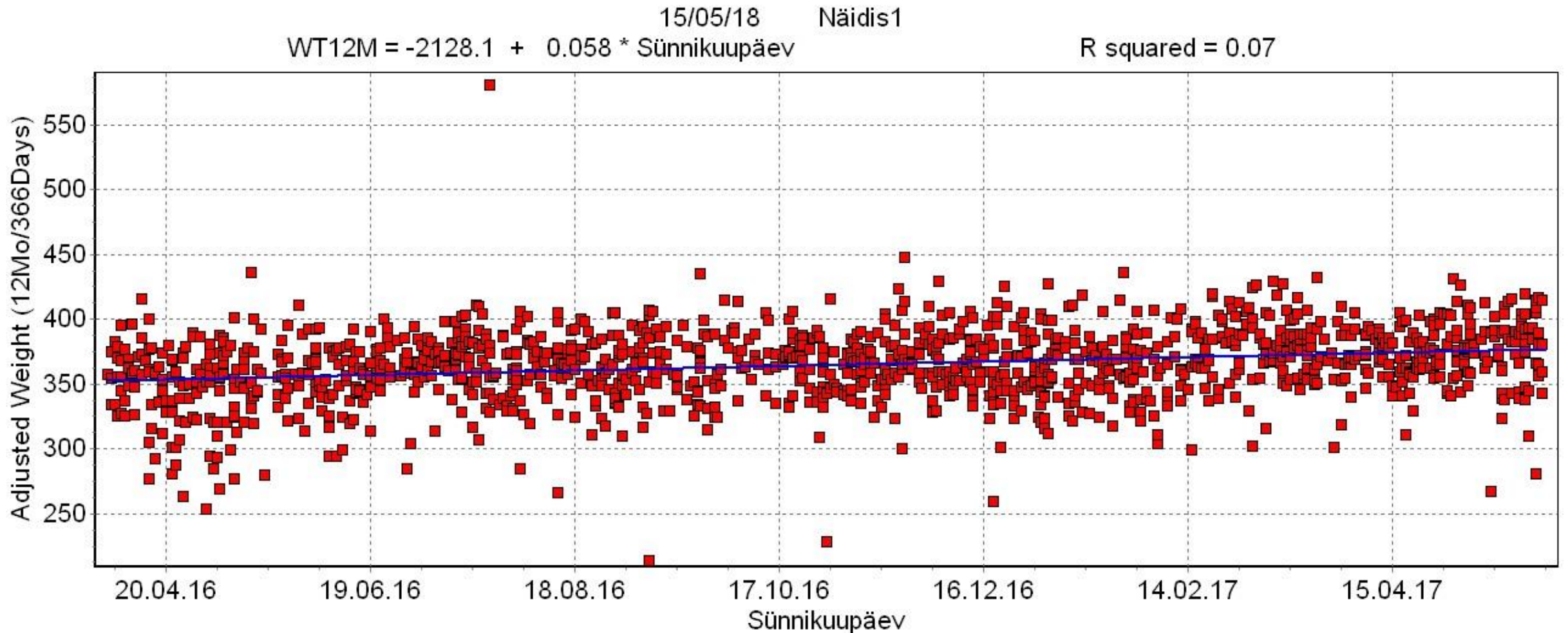
15/05/18 Näidis1
EGRAPH MEASURE:0 \YSD730

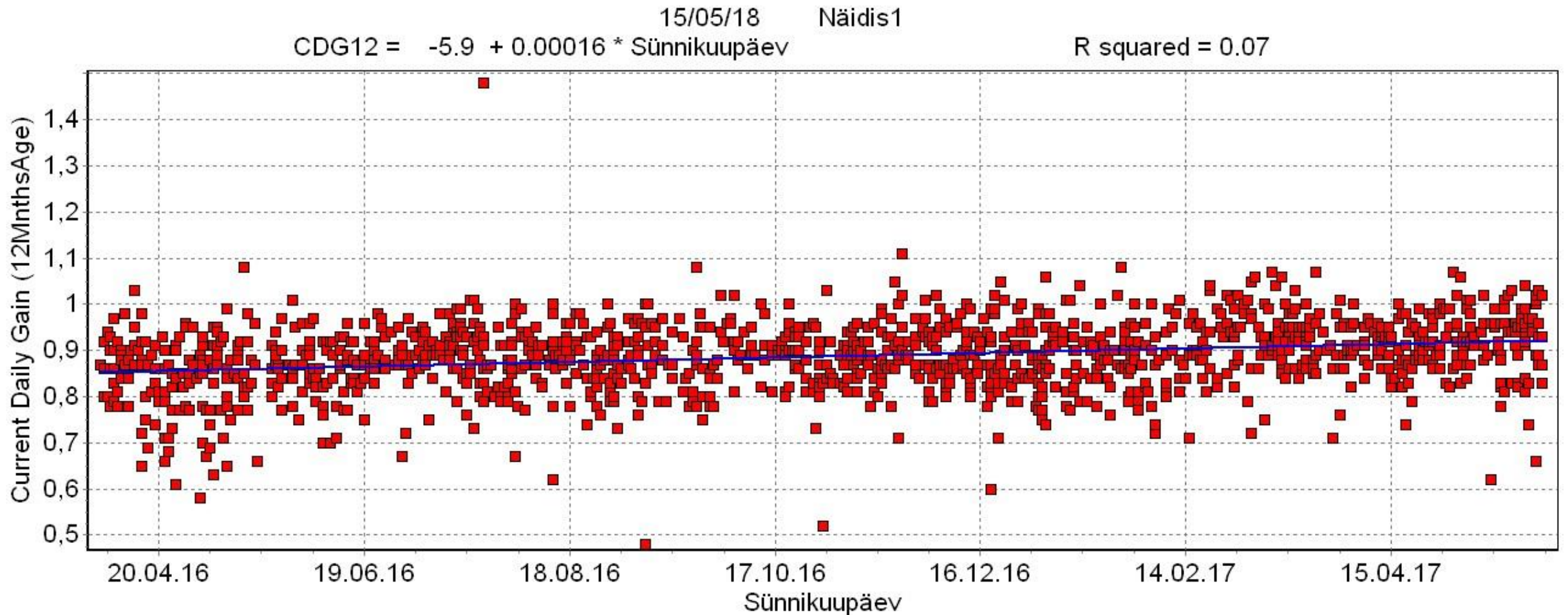
- MEASURE_1
- MEASURE_2
- MEASURE_3
- MEASURE_4
- MEASURE_5
- MEASURE_6
- MEASURE_7
- MEASURE_8
- MEASURE_9

Seemenduseelikute vanuse suhtes korrigeeritud kehamass

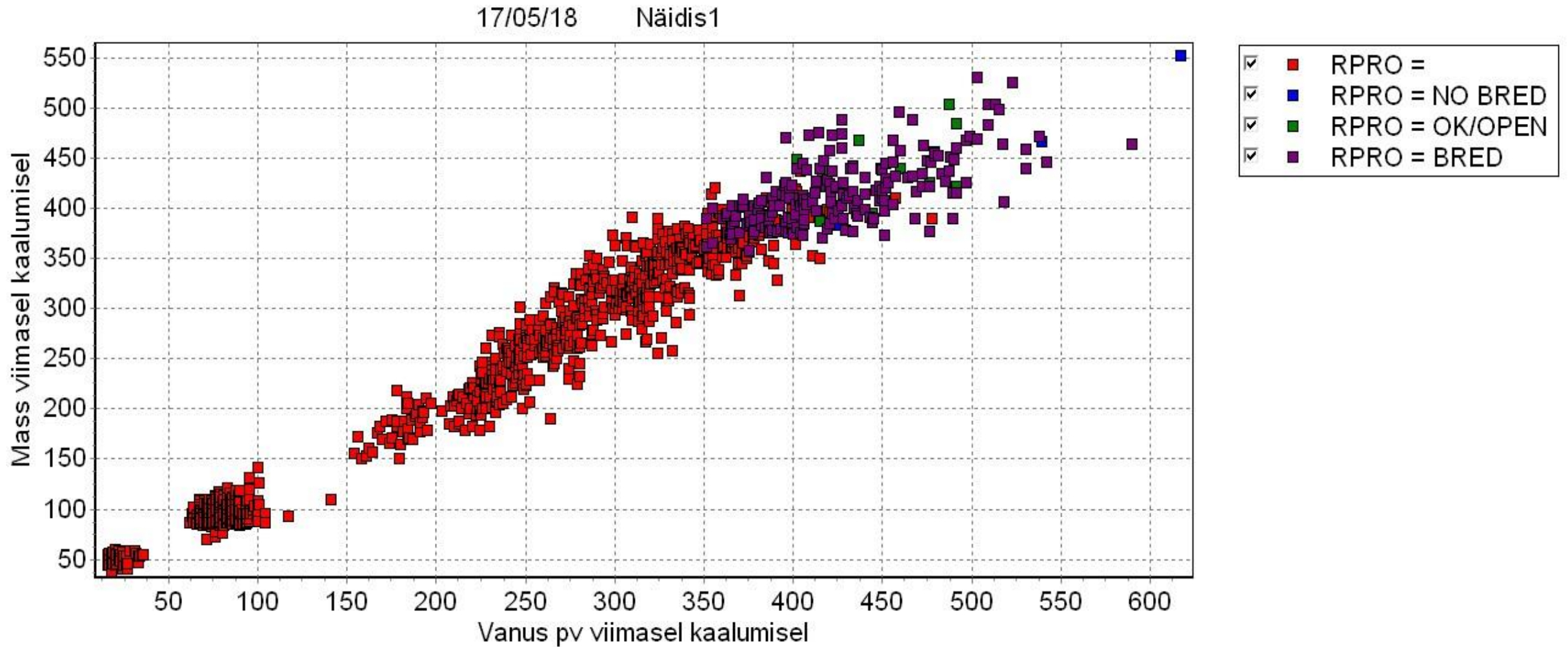

Seemenduseelikute vanuse suhtes korrigeeritud massi-iive

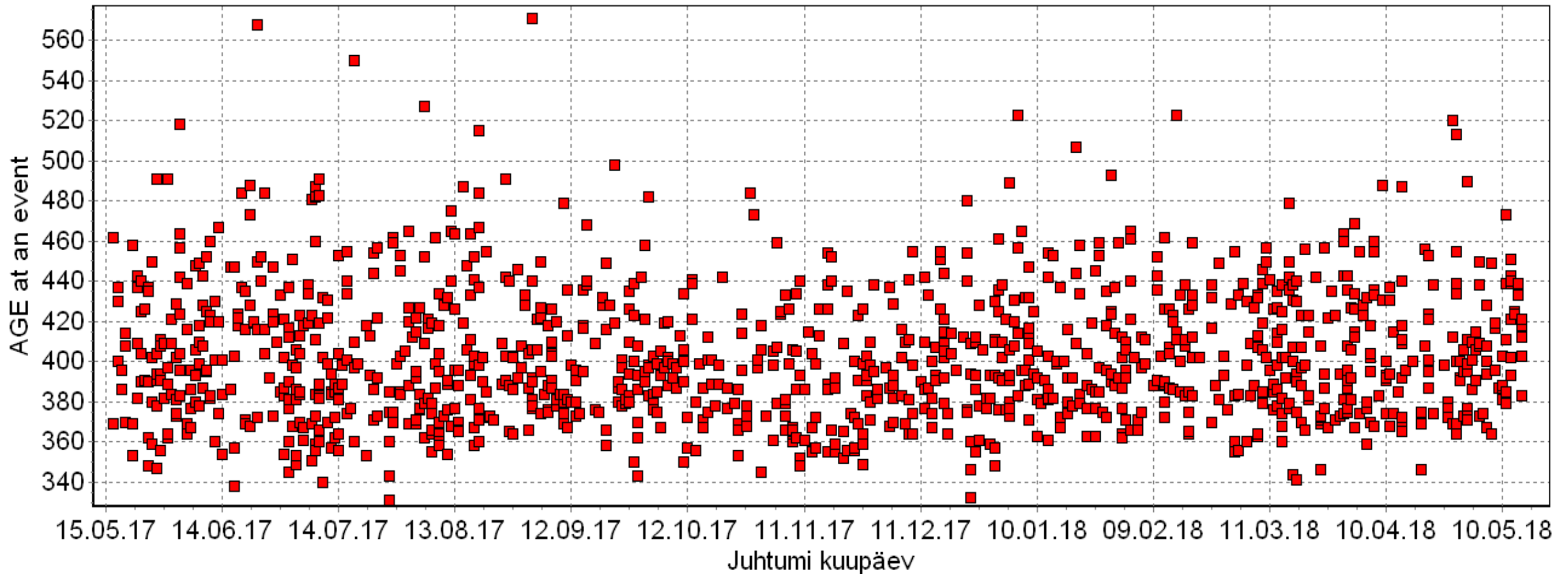

Noorloomade mass vanuse ja repro lõikes

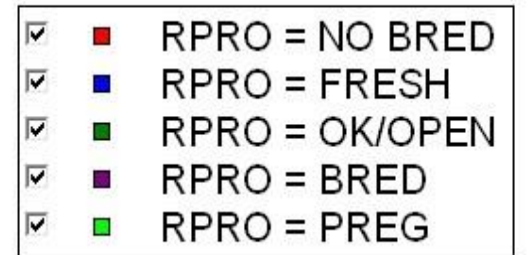
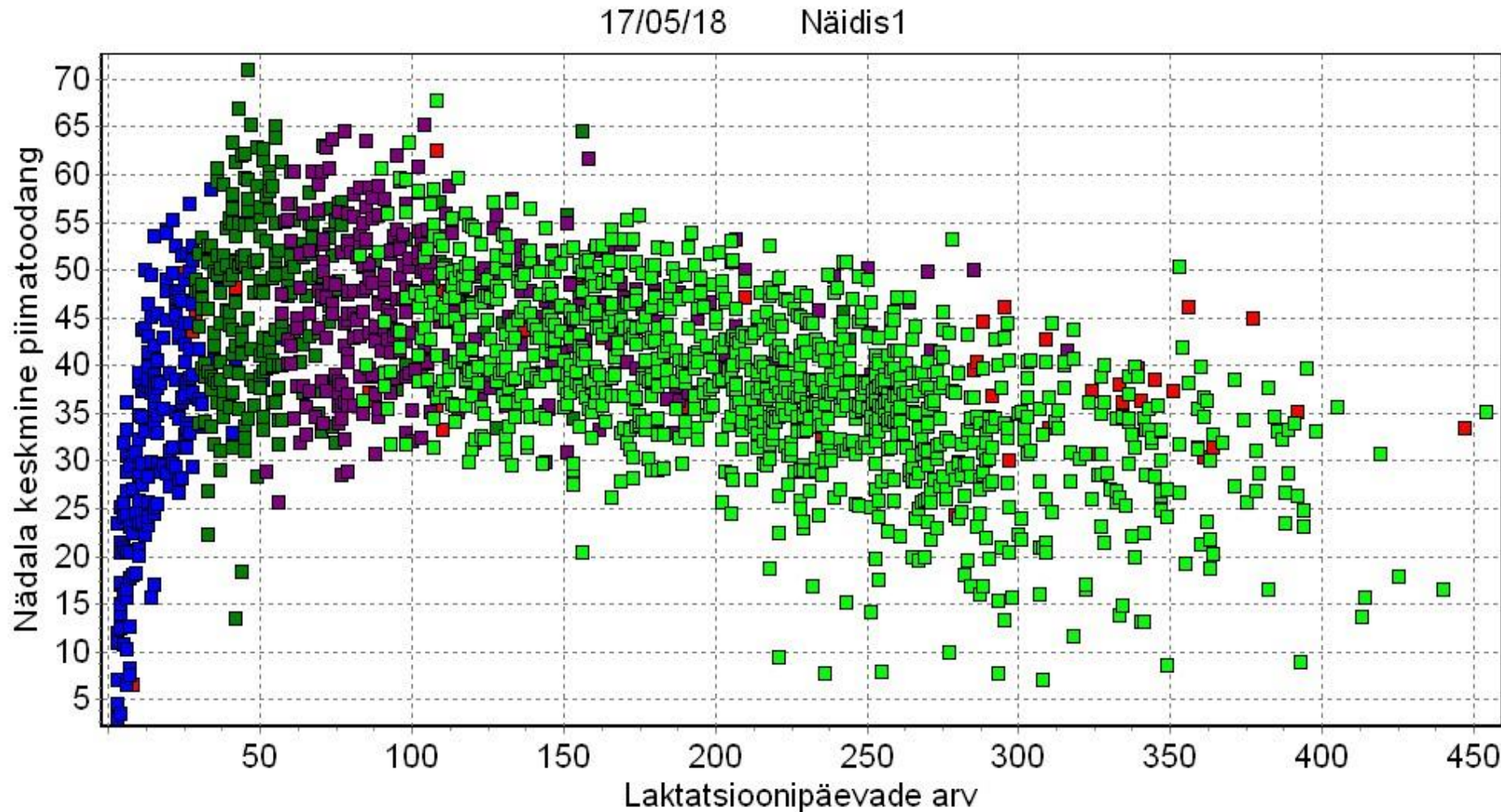

Mullikate esmässeemendus vanuse lõikes

17/05/18 Näidis1
GRAPH BRED\N1SY

Põhikarja söötmissprogramm

Põhikarja söötmissstrateegia

2. Põhikari

2.1 Söötmise ja pidamise strateegia

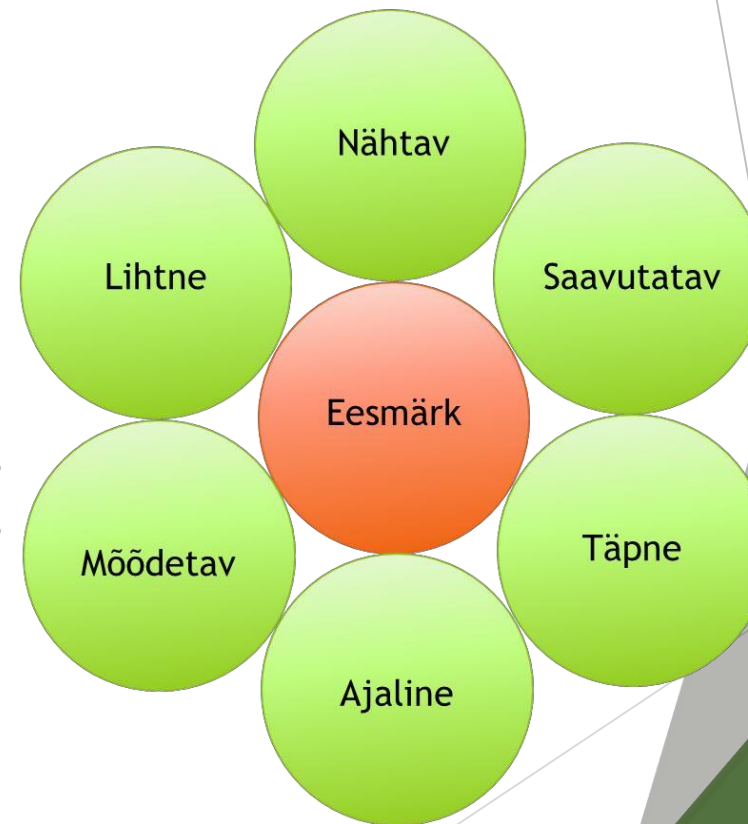
Eesmärgid:

Metaboolsete haiguste esinemine karjas vähem kui 10 %

- ▶ Keskmise kinnislehma kuivaine söömus kg/päevas
- ▶ Keskmise I laktatsiooni lüpsva lehma kuivaine söömus kg/päevas
- ▶ Keskmise I laktatsiooni lüpsva lehma kuivaine söömus kg/päevas
- ▶ Keskmise > I laktatsiooni lüpsva lehma kuivaine söömus kg/päevas
- ▶ Keskmise > I laktatsiooni lüpsva lehma kuivaine söömus kg/päevas

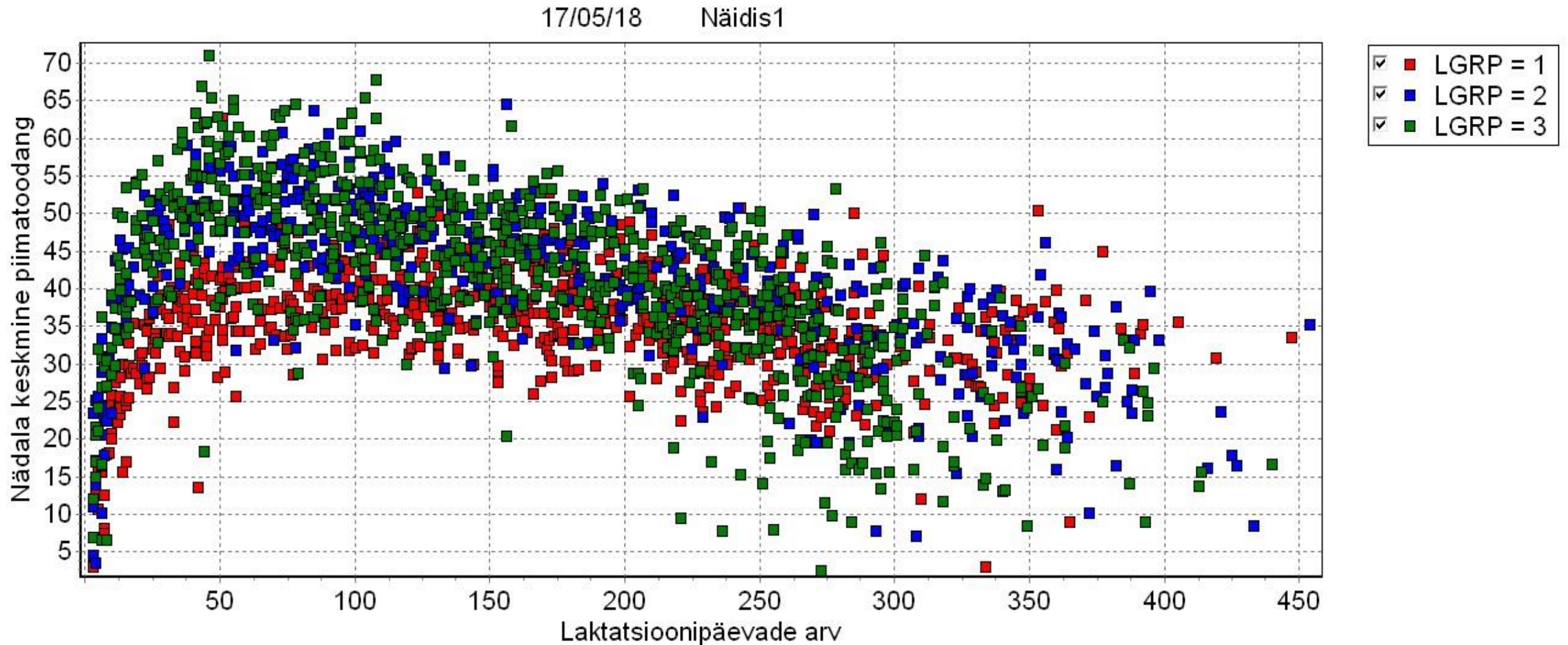
Kriitilised edufaktorid:

- ▶ KKI 95 protsendil indiviididest vahemikus 3-3,5
- ▶ KKI 95 protsendil indiviididest vahemikus 3,5-3,75

7 päeva keskmine toodang laktatsioonigrupi lõikes

Edu definitisioon

Edu?

Edu definitsioon

„Edu on väärilise **eesmärgi** järkjärguline realiseerumine.“

Earl Nightingale

Töötajate kaasamine

Motivatsioon

vs

Kaasamine

Motiveerimine vs kaasamine

Motiveeritud

- ▶ Väline fookus
- ▶ Oportunistlik
- ▶ Lühialaline perspektiiv
- ▶ Ise
- ▶ Kitsas fookus
- ▶ Ebastabiilne

Kaasatud

- ▶ Sisemine fookus
- ▶ Pühendunud
- ▶ Pikaajaline perspektiiv
- ▶ Organisatsioon
- ▶ Tervikpilt
- ▶ Stabiilne

Kaasatus organisatsiooniga

- ▶ Kaasatus on side töötaja ja tööandja organisatsiooni vahel, mis resulteerub töötaja vabatahtliku pingutuse sooritusega.

Meeskond: kuus võtit meeskonna kaasamiseks

- ▶ Veendu, et töötajad keskenduksid eesmärkide saavutamisele
- ▶ Paku töötajatele võimalust õppida
- ▶ Anna töötajatele tagasisidet
- ▶ Loo võimalusi paremaks meeskonnatöök
- ▶ Jaga töötajatele vastutust ja võimu
- ▶ Asenda kontroll osaliselt aruandluskohustusega

